

Część IV

Sprawozdanie z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023”

Limanova 2021

Spis treści:

Wstęp.....	106
1. Realizatorzy i partnerzy Strategii.....	106
2. Misja Strategii.....	107
3. Obszary działań.....	107
4. Cele strategiczne.....	107
5. Obszar I. Wsparcie osób z niepełnosprawnością i osób starszych.....	108
6. Obszar II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	111
7. Obszar III. Rozwój systemu opieki nad dzieckiem.....	114
8. Obszar IV. Przeciwdziałanie dysfunkcjom wychowawczym w rodzinie.....	119
9. Obszar V. Rozwój kompetencji kadry pomocy społecznej.....	121
Spis tabel.....	122

Wstęp

„Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Limanowskim na lata 2017 – 2023” (zwana również Strategią) została przyjęta do realizacji Uchwałą Nr XVIII/180/17 Rady Powiatu Limanowskiego z dnia 1 lutego 2017 r. Dokument ten nakłada na Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej obowiązek koordynowania działań jednostek realizujących program oraz monitorowanie i dokonywanie oceny jego realizacji co najmniej raz do roku. Wyniki monitorowania przedstawia się Zarządowi Powiatu Limanowskiego, Komisji do Spraw Pomocy Społecznej Rady Powiatu Limanowskiego oraz Radzie Powiatu Limanowskiego.

1. Realizatorzy i partnerzy Strategii

Zadania określone w niniejszej Strategii realizują wspólnie:

- Powiat Limanowski;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej;
- Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej;
- ośrodki pomocy społecznej;
- domy pomocy społecznej;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu;
- Komenda Powiatowa Policji w Limanowej;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Limanowej;
- ośrodki adopcyjne;
- warsztaty terapii zajęciowej;
- Ochotniczy Hufiec Pracy;
- Stowarzyszenie REMEDIUM;
- Fundacja „Opiekuńczość”;
- Stowarzyszenie EGIDA;
- szkoły z terenu Powiatu Limanowskiego;
- przedstawiciele instytucji pracujących z rodziną i dzieckiem;
- podmioty zajmujące się szkoleniami.

2. Misja Strategii

Na terenie Powiatu Limanowskiego określono następującą misję polityki społecznej: „Polityka społeczna Powiatu Limanowskiego kluczem do lepszych perspektyw”.

3. Obszary działań

W oparciu o diagnozę społeczną wyznaczono następujące obszary działań polityki społecznej Powiatu Limanowskiego na lata 2017 – 2023:

- Wsparcie osób z niepełnosprawnością i osób starszych;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- Rozwój systemu opieki nad dzieckiem;
- Przeciwdziałanie dysfunkcjom wychowawczym w rodzinie;
- Rozwój kompetencji kadry pomocy społecznej.

4. Cele strategiczne

Niniejsza Strategia wyznacza następujące cele i kierunki działań instytucji z terenu Powiatu Limanowskiego działających w zakresie polityki społecznej:

- Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i osób starszych wymagających wsparcia;
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnościami i osób starszych;
- Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie;
- Zmiana negatywnych postaw osób stosujących przemoc w rodzinie;
- Wysoka świadomość społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie;
- Pozyskanie jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- Wzmocniony system opieki nad dzieckiem i rodziną;
- Zaangażowanie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w pracę umożliwiającą powrót dziecka do rodziny;
- Usamodzielnienie się osób opuszczających pieczę zastępczą;

- Nabycie przez rodziców zgłaszających trudności wychowawcze podstawowych umiejętności komunikacyjnych i dydaktycznych;
- Wyposażenie dzieci i młodzieży przeżywającej trudności w wiedzę dotyczącą systemu pomocy w zakresie radzenia sobie w sytuacjach problemowych;
- Profesjonalizacja kadry pomocy społecznej.

5. Obszar I. Wsparcie osób z niepełnosprawnością i osób starszych

W 2020 r. w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej (zwane również Centrum) realizowało „Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Limanowskiego na lata: 2015 – 2020”.

Misją Programu było stworzenie osobom niepełnosprawnym takich warunków oraz udzielenie takiej pomocy, która umożliwi im maksymalne wykorzystanie potencjalnych zdolności, samodzielności i aktywności oraz jak najpełniejszą realizację procesu rehabilitacji.

Centrum corocznie przedstawia Zarządowi oraz Radzie Powiatu Limanowskiego sprawozdanie z w/w Programu.

W minionym roku kontynuowano spotkania grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnością, które odbywają się regularnie raz w miesiącu. Celem działania tej grupy wsparcia jest przede wszystkim wzmocnienie opiekunów w procesie towarzyszenia w życiu bliskim osobom niepełnosprawnym, wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc w przezwyciężeniu trudności. W okresie marzec – sierpień oraz październik – grudzień w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 została podjęta decyzja o czasowym zawieszeniu spotkań grup wsparcia.

Podobnie jak w poprzednich latach, również w 2020 r., Centrum w oparciu o zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizowało pilotażowy program „Aktywny Samorząd” edycja 2020. W ramach Modułu I Programu istniała możliwość uzyskania dofinansowania do zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu oraz do uzyskania prawa jazdy kategorii B, zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania, do utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka lub skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, zakupu skutera inwalidzkiego lub oprzyrządowania elektrycznego

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

do wózka ręcznego, zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny oraz do utrzymania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Ponadto w Module II Programu przyznawano pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym obejmującą dofinansowanie w postaci dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, opłaty za naukę (czesne). W ramach Programu w Module I wydatkowano 108 125,50 zł, natomiast w Module II – 101 247,00 zł.

W 2020 r. Centrum realizowało program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł I i III. W ramach Modułu I osoby z niepełnosprawnością zamieszkujące gospodarstwa domowe, które poniosły straty w wyniku działania żywiołu, tj. powódź, zalania, podtopienia mogły otrzymać pomoc finansową w formie jednorazowego świadczenia na rehabilitację społeczną dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto w ramach Modułu III osoby niepełnosprawne, które na skutek zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii utraciły w okresie od 9 marca 2020 r. do 16 listopada 2020 r. możliwości korzystania, przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych, z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej – mogły ubiegać się o dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych.

W ramach w/w Programu w Module I wydatkowano 42 200,00 zł, natomiast w Module III – 481 000,00 zł.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie Powiatu Limanowskiego funkcjonują 4 domy dla osób przewlekle psychicznie chorych i 1 dla osób przewlekle somatycznie chorych. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Limanowskiego posiadają łącznie 363 miejsca statutowe. Osoby umieszczane są w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji administracyjnej. W 2020 r.:

— wpłynęło 55 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej;

— wydano 163 decyzji, w tym 43 decyzji o umieszczeniu, a pozostałe dotyczyły zmiany odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej i uchylecia decyzji o umieszczeniu.

Ponadto, aby ograniczyć skutki niepełnosprawności i przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu oraz procesom marginalizacji osób, które utraciły sprawność organizmu prowadzona jest Powiatowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego. Z wypożyczalni mogą korzystać osoby z terenu Powiatu Limanowskiego. W 2020 r. przyjęto 167 wniosków o nieodpłatne użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej było inicjatorem i organizatorem kampanii pn. „Łańcuszek szczęścia” skierowanej do domów pomocy społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Tymbarku.

W 2020 r. nie przeprowadzono spotkań, imprez integracyjnych, konkursów dotyczących niepełnosprawności dotyczącego problematyki osób z niepełnosprawnościami.

Dodatkowo osoby niepełnosprawne mogą korzystać z dofinansowań do różnego rodzaju sprzętu i urządzeń ułatwiających im funkcjonowanie.

Poniższe tabele obrazują szczegółową realizację zadań w tym obszarze.

Tabela 1 Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i osób starszych wymagających wsparcia

CEL STRATEGICZNY NR 1		POPRAWA FUNKCJONOWANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	121
		Kwota wydatkowana na zadanie.	268 936,76 zł
2.	Pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny oraz w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	1 303
		Kwota wydatkowana na zadanie.	805 513,30 zł
3.	Przyznawanie dofinansowania osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.	Liczba osób, którym udzielono dofinansowania.	131
		Kwota wydatkowana na zadanie.	139 846,00 zł
4.	Wspieranie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.	Liczba instytucji, którym udzielono dofinansowania.	1
		Liczba osób, które uczestniczyły w zadaniu.	54
5.	Prowadzenie Powiatowej Wypożyczalni	Liczba osób wypożyczających sprzęt.	167

	Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego.		
6.	Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie edukacji. (Liczba wypłaconych dofinansowań)	Liczba osób, którym udzielono pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.	27
7.	Prowadzenie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego.	Liczba prowadzonych szkół specjalnych.	1
8.	Prowadzenie grup wsparcia dla środowisk związanych z niepełnosprawnością.	Liczba prowadzonych grup wsparcia.	1
9.	Realizacja programów/projektów na rzecz osób niepełnosprawnych.	Liczba realizowanych programów/projektów.	2
10.	Rozwój infrastruktury służącej osobom starszym i chorym (np. DPS).	Liczba placówek działających na rzecz osób starszych i chorych.	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 2 Zwiększenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością i osób starszych

CEL STRATEGICZNY NR 2		ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I OSÓB STARSZYCH	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Rozpowszechnianie informacji na stronie internetowej na temat niepełnosprawności i osób starszych.	Liczba zamieszczonych informacji.	45
2.	Organizowanie spotkań, imprez integracyjnych, konkursów dotyczących niepełnosprawności.	Liczba zorganizowanych spotkań/imprez integracyjnych.	0
		Liczba zorganizowanych konkursów.	0
3.	Organizowanie konferencji/szkoleń/seminariów na temat niepełnosprawności oraz osób starszych.	Liczba zorganizowanych konferencji/szkoleń/seminariów.	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

6. Obszar II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2020 r. Centrum realizowało cele i zadania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025”. Powyższy Program składa się z czterech części:

- „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie”;

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

- „Program Profilaktyczny i Promujący i Wdrażający Prawidłowe Metody Wychowawcze w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie”;
- „Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”;
- „Program Psychologiczno – Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”.

Z realizacji w/w Programu Centrum corocznie przedkłada sprawozdanie zarówno Zarządowi jak i Radzie Powiatu Limanowskiego.

Realizacja niniejszego Programu odbywa się we współpracy z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Limanowskiego, Zespołami Kuratorów Sądowych w Limanowej, Komendy Powiatowej Policji w Limanowej, Prokuraturą i Sądem Rejonowym w Limanowej oraz Lokalnym Punktem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Limanowej i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Limanowej.

W minionym roku kontynuowano spotkania w ramach grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Osoby biorące udział w grupie wsparcia miały możliwość wymiany własnych doświadczeń, a także odreagowania napięć i kryzysów związanych z sytuacjami domowymi i otrzymania emocjonalnego wsparcia. Zajęcia miały formę edukacyjną lub terapeutyczną w zależności od bieżących potrzeb. Tematyka warsztatów edukacyjnych dotyczyła asertywności, komunikacji w rodzinie itp. W spotkaniach grupy wsparcia uczestniczył pracownik Centrum zatrudniony na stanowisku psychologa.

W 2020 r. Powiat Limanowski na mocy porozumienia zawartego z Miastem Nowy Sącz kontynuował współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu (OIK). Osoby uwikłane w przemoc uzyskały bezpieczne schronienie w postaci hostelu oraz specjalistyczną pomoc. W ramach podpisanego porozumienia Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu udzielił 17 osobom natychmiastowej pomocy psychologicznej, w tym z problemem przemocy w rodzinie 4 osobom. Z poradnictwa specjalistycznego (prawnego, socjalnego) nie skorzystała żadna osoba. Ponadto 17 osobom udzielono pomocy w ramach interwencji kryzysowej, w tym w zakresie przemocy domowej 4 osobom. Ze schronienia w hostelu trwającego do 3 miesięcy skorzystały 3 osoby.

Dodatkowo osoby mogą korzystać ze specjalistycznego poradnictwa również w Centrum. Szczegółową realizację zadań w tym zakresie obrazują poniższe tabele.

Tabela 3 Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

CEL STRATEGICZNY NR 3		ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Udzielanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego, medycznego i socjalnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. (Osoby korzystające z poradnictwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej i Ośrodka Interwencji Kryzysowej)	Liczba udzielonych porad.	357
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	165
2.	Prowadzenie działań wspierająco – terapeutycznych (np. prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie).	Liczba prowadzonych działań.	1
3.	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Liczba zrealizowanych działań informacyjno – edukacyjnych.	4
4.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy i schronienia osobom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	Liczba porad dla osób korzystających z pomocy OIK.	29
5.	Prowadzenie działań szkoleniowych dla kadry realizującej działania w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Liczba zrealizowanych szkoleń, seminariów, konferencji.	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Centrum obejmuje również działaniami korekcyjno – edukacyjnymi sprawców przemocy. Prowadzi też szeroką akcję promującą zachowania wolne od przemocy. Dwukrotnie podczas spotkań grup wsparcia dla pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny przeprowadzono dyskusje związane z sytuacjami rodzin z problemem przemocy domowej w kontekście zaproponowania im dostępnych metod i technik zmiany w rodzinie. Dokonana została również analiza możliwości rekrutacji osób do programu korekcyjno – edukacyjnego.

Tabela 4 Zmiana negatywnych postaw osób stosujących przemoc w rodzinie

CEL STRATEGICZNY NR 4		ZMIANA NEGATYWNYCH POSTAW OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób uczęszczających na program korekcyjno – edukacyjny.	9
		Liczba spotkań zorganizowanych w ramach programu.	15
2.	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych o realizowanej działalności pomocowej w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba zrealizowanych działań informacyjno – edukacyjnych.	2
3.	Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informujących na temat zjawiska przemocy.	Liczba opracowanych ulotek, plakatów i/lub informatorów.	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 5 Wysoka świadomość społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie

CEL STRATEGICZNY NR 5		WYSOKA ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA O ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej.	Liczba zrealizowanych kampanii.	0
2.	Przeprowadzanie w szkołach działań profilaktyczno – edukacyjnych, promowanie zachowań wolnych od przemocy.	Liczba przeprowadzonych działań.	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

7. Obszar III. Rozwój systemu opieki nad dzieckiem

W 2020 r. w zakresie opieki nad dzieckiem realizowano „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020”. Sprawozdanie z realizacji w/w Programu jest corocznie przedstawiane Zarządowi oraz Radzie Powiatu Limanowskiego. Celem nadrzędnym Programu jest propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej celem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej.

Liczba rodzin zastępczych na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosła 69, w tym:

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

- 2 rodzinne domy dziecka;
- 3 rodziny zawodowe;
- 31 rodzin niezawodowych;
- 32 rodziny spokrewnione;
- 1 zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej prowadzi stały nabór kandydatów na rodziców zastępczych oraz kładzie duży nacisk na poszerzanie kompetencji rodziców zastępczych. W 2020 r. pozyskiwano kandydatów na rodzinę zastępczą wykorzystując m.in. takie techniki marketingowe jak strona internetowa Centrum oraz profil Facebook. W przejrzystości skonstruowanej grafice można znaleźć informacje na temat rodzicielstwa zastępczego. Dalsze działania dotyczące pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze obejmowały rozpowszechnianie ulotek i plakatów w ogólnodostępnych miejscach użytku publicznego na terenie Powiatu Limanowskiego. Ponadto w 2020 r. w ramach kampanii rodzicielstwa zastępczego udało się zrealizować reklamę społeczną, w postaci filmiku krótkometrażowego. Filmik został udostępniony na stronie internetowej i na profilu Facebook, docierając do dużej grupy odbiorców. W okresie sprawozdawczym ukazał się artykuł w Biuletynie Starostwa Powiatowego „Wiadomości z Powiatu” oraz reportaż o prowadzącej rodzinny dom dziecka w Młyńczyskach, który można było przeczytać w Gazecie Krakowskiej – dodatku Tygodnik Ziemia Limanowska. W celu pozyskiwania potencjalnych kandydatów na rodziny zastępcze i promocji rodzicielstwa zastępczego, zostały oklejone okna biura Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej kolorowymi reklamami, przyciągającymi wzrok przechodniów. Centrum zorganizowało również dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka konkurs kreatywności pn. „Moja Rodzina – czas wolny spędzamy razem”. Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, wolontariusze oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Limanowej w dniu 22 lipca 2020 r. odwiedzili placówkę opiekuńczo – wychowawczą Dzieło Pomocy Dzieciom w Żmiącej.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, są zobowiązani uczestniczyć w specjalistycznym szkoleniu. W 2020 r. zostało przeszkolonych 3 kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, w tym jedno małżeństwo. Szkolenie przeprowadził Ośrodek Adopcyjny Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Krakowie. Z powodu pandemii miało formę zdalną.

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

W związku z ograniczeniami związanymi ze stanem epidemii, rodziny zastępcze/prowadzący rodzinne domy dziecka nie mieli możliwości spotkania się osobiście na szkoleniach w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej. Niemniej jednak proponowano im uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach organizowanych w formie on-line przez różnego rodzaju fundacje i instytucje. W dniu 24 listopada 2020 r. rodziny z Powiatu Limanowskiego brały udział w VII Konferencji pn. „Wychowanie do samodzielności” zorganizowanej przez Fundację Życie w ramach projektu Akademia Rodziny. Ponadto w dniach 4 i 7 grudnia 2020 r. wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w warsztatach z doradztwa zawodowego prowadzonych przez psychologa i doradcę zawodowego z Centrum.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej informowało o możliwości udziału w grupach wsparcia dla rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka. Od marca 2020 r. z uwagi na obostrzenia spowodowane stanem epidemii rodziny nie kontynuowały spotkań grupowych. Mogły natomiast na bieżąco korzystać ze wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz ze specjalistycznego poradnictwa organizowanego przez Centrum. Pracownicy z zachowaniem wszelkich środków bezpieczeństwa zawsze służyli pomocą.

Łączna kwota świadczeń dla rodzin zastępczych, rodzin pomocowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2020 r. wyniosła 1 540 620,61 zł.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz integracji środowiska rodzin zastępczych przyłączył się do akcji pomocy dla Marysi Miąsko, chorującej na rdzeniowy zanik mięśni SMA. W dniu 16 stycznia 2020 r. zorganizowano spotkanie dla rodzin zastępczych i wychowanków, podczas którego zostały przygotowane prace plastyczne, przekazane następnie na licytację. Jak co roku rodziny miały możliwość integracji podczas spotkania noworocznego, które odbyło się 23 stycznia 2020 r. w Świetlicy Wiejskiej w Pisarzowej.

Centrum organizuje również na rzecz rodzin zastępczych wsparcie wolontariuszy. W 2020 r. pomoc oferowało 14 wolontariuszy, w tym pozyskano 5 nowych.

Mając na uwadze założenie czasowego charakteru pobytu dzieci w pieczy zastępczej Centrum dbało o możliwość kontaktów z rodziną biologiczną. W 2020 r. za naszym pośrednictwem umówiono 17 spotkań dzieci w rodzicami biologicznymi, z czego jedno zostało odwołane przez rodzica biologicznego. W okresie epidemii rodzice biologiczni nie wykazywali niemal żadnego zainteresowania spotkaniami z dziećmi. Nawet uregulowane

sądownie kontakty w przypadku niektórych rodzin, nie były realizowane. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej nadzorowali spotkania odbywające się w siedzibie Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, tak aby przebiegały one w bezpiecznej i przyjaznej dla dzieci atmosferze. Rodzice biologiczni, którzy nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej byli zapraszani na posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka. W okresach wstrzymania bezpośrednich spotkań zespołu, mieli możliwość wypowiedzenia się w formie telefonicznej.

W związku z potrzebą zapewnienia wychowankom pieczy zastępczej wsparcia potrzebnego do nauki zdalnej, Centrum przystąpiło do projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, realizowanego przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie. Łącznie zakupiono 70 laptopów z oprogramowaniem i 51 urządzeń wielofunkcyjnych za kwotę 199 526,91 zł. Wsparcie otrzymało 51 rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka.

Do odpłatności za pobyt dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązanych było 135 rodziców biologicznych. Dyrektor Centrum wystąpił z pozwem o alimenty wobec 17 rodziców. W ciągu roku 2 rodziców zmarło, a 2 odzyskało prawo do opieki nad dziećmi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej otacza również pomocą i wsparciem usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. W 2020 r. przyznano 131 świadczeń na łączną kwotę 126 967,66 zł dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 6 Pozyskanie jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

CEL STRATEGICZNY NR 6		POZYSKANIE JAK NAJWIĘKSZEJ LICZBY KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.	Liczba kampanii informacyjnych/artykułów/materiałów promocyjnych.	5/2/3
2.	Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	Liczba przeszkolonych kandydatów.	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 7 Wzmocniony system opieki nad dzieckiem i rodziną

CEL STRATEGICZNY NR 7		WZMOCNIONY SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji rodzin zastępczych.	Liczba zorganizowanych szkoleń.	3
2.	Organizowanie i prowadzenie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, rodzinnego, pedagogicznego oraz prawnego dla rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych.	Liczba udzielonych porad.	10
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	7
3.	Wypłacanie świadczeń rodzinom zastępczym, rodzinom pomocowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka. (Ujęto również świadczenia dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin pomocowych funkcjonujących na terenie Powiatu Limanowskiego)	Wysokość wypłaconych świadczeń.	1 540 620,61 zł
		Liczba rodzin, którym przyznawane są świadczenia.	76
4.	Integracja środowiska rodzin zastępczych poprzez spotkania okolicznościowe (np. Dzień Rodzicielstwa Zastępczego oraz coroczne Integracyjne Spotkanie).	Liczba zorganizowanych spotkań.	2
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	Liczba wolontariuszy.	14
6.	Realizacja programów rozwoju pieczy zastępczej.	Liczba realizowanych programów.	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 8 Zaangażowanie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w pracę umożliwiającą powrót dziecka do rodziny

CEL STRATEGICZNY NR 8		ZAANGAŻOWANIE RODZICÓW BIOLOGICZNYCH DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ W PRACĘ UMOŻLIWIAJĄCĄ POWRÓT DZIECKA DO RODZINY	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Umożliwienie rodzicom biologicznym spotkań z dziećmi, w tym w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.	Liczba zorganizowanych spotkań.	17, z czego odwołano 1
2.	Umożliwienie rodzicom biologicznym uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 9 Usamodzielnienie się osób opuszczających pieczę zastępczą

CEL STRATEGICZNY NR 9		USAMODZIELNIENIE SIĘ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Udzielanie wsparcia psychologicznego, socjalnego i prawnego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej. (Dotyczy wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Limanowskiego, którzy w 2020 r. uzyskali pełnoletność)	Liczba udzielonych porad.	21
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	20
2.	Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia. (Dotyczy wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Limanowskiego, którzy w 2020 r. uzyskali pełnoletność)	Liczba realizowanych programów usamodzielnienia.	18
3.	Wsparcie finansowe (np. pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie). (Dotyczy również świadczenia „Dobry Start”)	Wartość przyznanej pomocy.	126 967,66 zł
		Liczba osób, którym przyznano pomoc finansową.	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

8. Obszar IV. Przeciwdziałanie dysfunkcjom wychowawczym w rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej prowadzi działania edukacyjne kierowane do rodziców z trudnościami wychowawczymi, opiekunów dzieci zagrożonych demoralizacją i przemocą. Prowadząc działania wspierające rodziców w procesie wychowawczym, udzielając specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży uczęszczającej do szkół z terenu Powiatu Limanowskiego Centrum kładzie nacisk na osobę rodzica, nauczyciela czy wychowawcy w procesie edukacji, wychowania i rozwoju dziecka. Ponadto zwraca uwagę na konieczność otoczenia specjalistyczną opieką przede wszystkim dzieci i młodzież zagrożoną demoralizacją, pochodzącą z rodzin z problemem alkoholowym i uwikłanych w przemoc.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej w 2020 r. realizowało zajęcia grupowe w szkołach i placówkach edukacyjnych oraz spotkania indywidualne o charakterze prewencyjno – edukacyjnym.

Powyższe zajęcia zorganizowane zostały w celu zapobiegania występowaniu agresji wśród dzieci i młodzieży, a także innych niepokojących zjawisk zachodzących w rodzinie,

np. niewłaściwa komunikacja, niewłaściwe postawy rodzicielskie, niewłaściwe metody wychowawcze.

Ponadto zorganizowano konkurs artystyczny pn. „Rozsiewam radość” adresowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Powiatu Limanowskiego.

Działania w ramach tego obszaru przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 10 Nabycie przez rodziców zgłaszających trudności wychowawcze podstawowych umiejętności komunikacyjnych i dydaktycznych

CEL STRATEGICZNY NR 10		NABYCIE PRZEZ RODZICÓW ZGŁASZAJĄCYCH TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH I DYDAKTYCZNYCH	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Przeprowadzenie pogadarek, zajęć edukacyjnych z rodzicami w szkołach. (Osoby korzystające z poradnictwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Limanowej, Komendy Powiatowej Policji w Limanowej)	Liczba pogadarek, spotkań z rodzicami.	7
		Liczba osób biorących udział w spotkaniach.	76
2.	Wspieranie rodzin zmagających się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi poprzez świadczenie pomocy psychologicznej, rodzinnej i socjalnej. (Osoby korzystające z poradnictwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Limanowej)	Liczba udzielonych porad.	5
		Liczba osób korzystających z poradnictwa.	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Tabela 11 Wyposażenie dzieci i młodzieży przeżywającej trudności w wiedzę dotyczącą systemu pomocy w zakresie radzenia sobie w sytuacjach problemowych

CEL STRATEGICZNY NR 11		WYPOSAŻENIE DZIECI I MŁODZIEŻY - PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI - W WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ SYSTEMU POMOCY W ZAKRESIE RADZENIA SOBIE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH.	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Zajęcia psychoedukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży przeprowadzone w szkołach. (Osoby korzystające z poradnictwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Limanowej, Komendy Powiatowej Policji w Limanowej)	Liczba przeprowadzonych zajęć.	13
		Liczba osób biorących udział w zajęciach.	268

**Sprawozdanie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej
z realizowanych Programów oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2020 r.**

2.	Indywidualne poradnictwo psychologiczne skierowane do dzieci i młodzieży. (Osoby korzystające z poradnictwa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Limanowej)	Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych.	8
		Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego.	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

9. Obszar V. Rozwój kompetencji kadry pomocy społecznej

Do zadań Centrum określonych w ustawie o pomocy społecznej należy również szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. W ramach tego zadania odbywają się okresowe spotkania z kadrą pomocy społecznej, których celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów przy realizacji zadań ustawowych, stosowaniu prawa, zabieganie o środki finansowe, a także współdziałanie z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami i organami państwowymi. Jednak głównie na spotkaniach realizowane są tematy o charakterze doradczym przygotowywane i koordynowane przez Centrum.

W 2020 r. ze względu na pandemię i wprowadzone ograniczenia nie odbyło się żadne szkolenie dla pracowników ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Limanowskiego. Jednak mimo to, w razie potrzeby pracownicy Centrum udzielali telefonicznie poradnictwa współpracującym instytucjom, w zakresie prowadzonych spraw. Ponadto odbyło się 10 spotkań w ramach 2 grup wsparcia: dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Dodatkowo pracownicy Centrum również podnoszą sami swoje kompetencje przez udział w szkoleniach. W ubiegłym roku 16 pracowników wzięło udział w 25 szkoleniach. Informację na temat podnoszenia kwalifikacji kadry pomocy społecznej zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 12 Profesjonalizacja kadry pomocy społecznej

CEL STRATEGICZNY NR 12		PROFESJONALIZACJA KADRY POMOCY SPOŁECZNEJ	
ZADANIA		WSKAŹNIKI	
1.	Prowadzenie działań szkoleniowych dla kadry pomocy społecznej.	Liczba przeprowadzonych szkoleń/konferencji/seminariów.	10
2.	Udział pracowników Centrum w szkoleniach, kursach, konferencjach.	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach.	16
		Liczba szkoleń, w których brali udział pracownicy PCPR.	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Spis tabel:

Tabela 1 Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i osób starszych wymagających wsparcia.....	110
Tabela 2 Zwiększenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością i osób starszych	111
Tabela 3 Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie	113
Tabela 4 Zmiana negatywnych postaw osób stosujących przemoc w rodzinie	114
Tabela 5 Wysoka świadomość społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie	114
Tabela 6 Pozyskanie jak największej liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	117
Tabela 7 Wzmocniony system opieki nad dzieckiem i rodziną	118
Tabela 8 Zaangażowanie rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w pracę umożliwiającą powrót dziecka do rodziny	118
Tabela 9 Usamodzielnienie się osób opuszczających pieczę zastępczą	119
Tabela 10 Nabycie przez rodziców zgłaszających trudności wychowawcze podstawowych umiejętności komunikacyjnych i dydaktycznych	120
Tabela 11 Wyposażenie dzieci i młodzieży przeżywającej trudności w wiedzę dotyczącą systemu pomocy w zakresie radzenia sobie w sytuacjach problemowych.....	120
Tabela 12 Profesjonalizacja kadry pomocy społecznej.....	122